

# РЕШЕНИЕ

№ 1741

гр. София, 17.03.2022 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав**, в публично заседание на 22.02.2022 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Калинка Илиева**

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **2527** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.204, ал.4 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).  
Образувано е по искова молба, предявена от В. И. Й. срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/ за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 евро, ведно със законната лихва от 16.03.2021г. (датата на подаване на исковата молба). Ищецът излага съображения, че е бил безпричинно задържан по време на граждански протест в [населено място], на 02.09.2020г., след което е бил държан близо два часа с белезници в сборен пункт при Партийния дом, а по-късно прекарал още петнадесет часа в помещения на 03 РУ-СДВР, като е бил жертва на полицейски произвол и насилие. Излагат се съображения, че заповедта за задържане е обжалвана пред СРС и е отменена с влязло в сила решение № 3 от 05.01.2021г. по адм.д. № 12296/2020г., НО, 12-ти състав. Твърди, че за да отмени заповедта за задържане, СРС е констатирал не само формални пороци на атакувания административен акт като липса на съществен реквизит-невписване на фактически данни, но липсата и на каквито и да било правни и фактически основания за задържането, доколкото за ищеца не са се оказали налице никакви доказателства за извършването на престъпление нито преди, нито по време, нито след задържането.

Ответникът – Столична дирекция на вътрешните работи оспорва предявения иск като

неоснователен и недоказан. Твърди, че по делото не са представени доказателства за незаконосъобразни действия на служители на СДВР. Излагат се съображения, че самият ищец посочва, че спрямо него насилие от служители на СДВР не е упражнявано. Ответникът оспорва твърдението, че полицейското насилие е било упражнено от служители на СДВР, доколкото доказателства в тази насока не са ангажирани. Твърди се, че следва да се вземе предвид обстоятелството, че на процесните събития са изпълнявали служебните си задължения и служители на други дирекции в МВР, които са самостоятелни юридически лица. Излагат се съображения, че е недоказан и вторият елемент на отговорността по реда на ЗОДОВ, а именно наличието на претърпени вреди, доколкото към исковата молба не са приложени доказателства за причинени имуществени и неимуществени вреди, както и не са ангажирани доказателства за установяване на причинени психични страдания на ищеца. Твърди, че липсват медицински документи от проведени своевременно изследвания и назначено във връзка с това лечение по причина на събитията, посочени в исковата претенция. Излагат се съображения, че е недоказан и третият елемент на отговорността по реда на ЗОДОВ, а именно причинно-следствената връзка. Ответникът възразява в условията на евентуалност против размера на обезщетението, претендирано за неимуществени вреди – 10 000 евро. Счита, че същите са силно завишени и не съответстват на вредите, които се твърдят, че са претърпени. Твърди, че е налице и съпричиняване в хипотезата на чл.5 от ЗОДОВ. Твърди, че ищецът не е положил необходимите усилия да се дистанцира от лицата, провокирали служители на МВР, смесил се е с тях и това е допринесло задържането. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар, направен от ищеца в настоящето производство.

СГП счита, че искът е основателен, като следва да бъде уважен частично – да се присъдят обичайните неимуществени вреди.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното.

По отношение на ищеца В. Й. е била издадена заповед за задържане - № 227зз2314/3.9.2020 г., от мл.инспектор при ОЗ РУ, СДВР, с която е бил задържан за срок от 24 ч., на основание чл. 72, ал. 1 ЗМВР.

Видно от решение № 3/5.1.2021 г. на СРС, 12 с-в, постановено по АНД № 12296/2020 г., влязло в сила на 17.2.2021 г., заповедта е била отменена като незаконосъобразна.

По делото е разпитан св. Д. А. И., от показанията на който се установява, че на 2.9.2020 г., когато ищецът е бил задържан, свидетелят и ищецът отишли заедно към 20.00 часа, на протест. Участвали мирно в протеста пред БНБ, до към 22.00 ч. След това се насочили към градинката Кристал, където стояли към час, час и нещо. Минавали други протестиращи хора; имало и други приятели. Станало време да се прибират и се насочили към метростанция „С.“. Минали през БНБ, обстановката станала напрегната. Кордонът препречил пътя към метростанция „С.“, поради което свили встрани преди БНБ вляво и след това по ул. Съборна. Стигнали до хотел „Х.“. Свил в дясно в подлеза на С., за да стигнат до първа линия. Там се разделили и ищецът слязъл да си хване метрото. Това било към 23,40 ч. Ищецът звъннал няколко минути по-късно, че няма влак и го е изпуснал. Казал, че ще си хване такси. След 00.00 ч. звъннал да каже, че са го задържали. На следващия ден разказал, че се е запътил към Н.. Минал е по обратния път, по който дошли. Там казал, че кордонът вече е настъпил към кръстовището, било е шумно, хаотично, тръгнал е от

Президентството към улицата, която пресича Съборна. Тълпата в един момент се е затичала и той, за да се защити, се е свил в ниша на магазин в сграда. Полицаяте са тичали след тълпата. Един от полицаите го е ударил с палка по левия крак. Подминал го е, след което друг полицаи, тичайки, го е видял и задържал. Отвели го в сградата на Партийния дом, където го задържали, за да го отвеждат в Районното. Не знае колко време са го задържали в Партийния дом. Той се обадил когато бил в ареста, където прекарал целият ден. Бил много стресиран, уплашен, изтощен, не искал да говори. Не искал да минава пред протеста. Синината била над коляното, встрани. Дори и до сега има последици от преживяното. Преди задържане бил започнал нов начин на живот: да тренира, да спазва диета, които прекъснал. Потърсил психологическа помощ; психолог, който да даде експертиза. Той споделил, че много често сънува кошмари и лоши сънища. Всеки път, когато видел полицаи, той се отдръпвал и искал да ги избягват.

От разпита на св. С.-Й., майка на ищеца се установява, че не е знаела, че синът ѝ участва в протести. Неговият приятел Д. ѝ се обадил на следващия ден и ѝ казал, че Венци е арестуван вечерта. Не знае в кое районно е и му отказват достъп. Била в шок. В част от районните давали информация и в 03 РПУ казали, че е там, на 03.09. след 13.00 ч. Чакал прокурор, който евентуално да издаде заповед за освобождаване. Той се обадил когато го освободили. На следващия ден – 04 септември, се видели. Бил уплашен, нервен, раздразнителен, с чувство за неоправданост. Потърсили адвокат. На лявото бедро, от външната страна, имал синина – продълговата. Все още е леко подтиснат. Притеснява се когато види служител на реда. Той си е тръгнал от протеста. Ходил на психологически сеанси за консултации, но не казал при кой и къде. Оплакал се, че не може да спи нощем. Не е виждала лично лекарства. Той казал, че взима хапчета за сън и че сънува кошмари. Не знае да е участвал в други протести.

В с.з. от 30.11.2021 г. свидетелят Д. И. е заявил, че представените в това с.з. снимки са от нараняванията, които ищецът е получил. Виждал е и на живо синините; той ги е показал на следващия ден или на по-следващия – 03 - 04 септември. След това е виждал и самите снимки в този формат.

От показанията на св. К. М. Р., полицейски инспектор към „Охранителна полиция“ се установява, че към м. септември миналата година бил на длъжност младши полицейски инспектор в 03 РУП СДВР. На 02.09.2020 г. вечерта бил на работа; бил ангажиран от сутринта, през целия ден. Вечерта на 02-ри срещу 03-ти също бил на смяна. Възложено било, след като доведат лица от протестите, да им бъдат оформени документите и да бъдат задържани. През целия ден бил и навън. Участвал в мобилна група за извозване на протестиращи. Извозвали протестиращите до най-близкото Районно. Най малко два курса направили, късно след 23 ч. Не е познавал лицата, които задържали поименно. Не може да си спомни името на ищеца. Натоварвали лицата и в самото РУ установявали самоличността им. Той стоял близо до колата, колегите ги водели, а той ги приемал да се качат. Лицата, които се качвали, били във видимо нормално състояние, без белезици. Не е видял някой да куца или да не може да се движи. Видимо не е видял човек в недобро здравословно състояние. Винаги преди да излязат на работа, ги инструктират за правилата на поведение. Началниците са много и не помни точно кой от тях инструктира тогава. Лицата взимали от самия площад Независимост и ги карали в най близкото РУ – 2-ро или 3-то. Колегите знаели, че са на бул. Д., на самата улица, и там водели задържаните. Със служебен бус ги карали. Качвайки ги, не знаел кое лице за какво е задържано. Общата цел била

ясна. Мисли, че около 4-5 човека качвали. Имало си ръководител, които ръководил процеса кой да се качи. След като едно лице е вече в РПУ-то, то трябва да бъде задържано, като си има процедура за какво точно нарушението. Свидетелят заяви, че той е съставил процесните заповед за задържане и протокола за обиск. Той е съставил и докладна записка, свързана с тази заповед. Основанието лицето да бъде задържано е нарушаване на обществения ред. Не може да каже дали това лице го е нарушило. Има докладна записка, свързана с тази заповед и въз основа на нея е изработил заповедта. В Районното управление, след като задържали лицата, не е имало никакво насилие спрямо тях. Има и камери в Районното управление на всеки метър.

Прието е заключение по съдебно-медицинска експертиза, изготвена от вещо лице психиатър. От заключението се установява, че е установено наличие на разстройство на адаптацията. Симптомите продължили няколко месеца, като към датата на изготвяне на експертизата останал само неприятен спомен. Липсват данни за личностно разстройство /психопатия/, както и за болестна зависимост към алкохол или други психоактивни вещества.

Съдът, като взе предвид така установеното, както и становищата на страните, намира следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ длъжимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган. В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от

действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен -член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Безспорно по делото се установява първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – постановен административен акт, впоследствие отменен като незаконосъобразен, с влязло в сила съдебно решение.

На следващо място, въз основа на събраните по делото доказателства следва да се направи извод, че именно вследствие на този незаконосъобразен акт ищецът е претърпял неимуществени вреди, т.е. установяват се другите две предпоставки за основателността на иска, а именно – причинна връзка и вреди.

В процесния случай следва да се направи извод, въз основа на събраните доказателства, че въз основа на отменената заповед са претърпени от ищеца следните болки и страдания: ищецът бил много стресиран, уплашен и изтощен. Често сънува кошмари и лоши сънища. Стресирал се от полицаи /така показанията на св. И./

В резултат на незаконното задържане ищецът бил уплашен, нервен, раздразнителен, с чувство за неоправданост. Все още е леко подтиснат. Притеснява се като види служител на реда. Оплакал се, че не може да спи нощем /така показанията на майката на ищеца, св. Й./

Посочените показания кореспондират и с установеното от заключението по СПЕ, в което се прави извод, че е налице разстройство в адаптацията – тя настъпва до 1 м. след стресогенното събитие и повлиява на ежедневните дейности, води до невъзможност да се планира бъдещето, безпокойствие, тревожност, депресия. Налице е нарушение на социалната дейност. Описаните симптоми са продължили няколко месеца, като към момента на изготвяне на заключението е останал неприятен спомен. В с.з. от 22.2.2022 г. вещото лице заяви, че е налице необичайна, извънредна ситуация, свързана с емоции с висок интензитет.

По отношение на останалите твърдения за претърпени вреди. Действително, по делото се установява по безспорен начин, че свидетелят е бил ударен с палка по бедрото, в резултат на което е имал синини. Но съдът намира, че не може да се установи причинна връзка между установеното незаконно задържане и нанесените телесни повреди. Това е така доколкото в показанията на св. И. се сочи, че свидетелят първо е бил ударен, а след това – задържан, т.е. причиненото увреждане не е вследствие незаконното задържане.

Не следва да се ценят показанията и на св. Й., че ищецът е взимал хапчета за сън доколкото те не отразяват лични възприятия. Относно кошмарите, действително свидетелите също не отразяват лични възприятия, но показанията и на двамата свидетели са бепротиворечиви, поради което следва да се ценят.

Ето защо следва да се приеме, че искът е основателен. Установява се наличието на предпоставките на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за основателността на разглеждания иск.

По отношение на неговия размер.

На основание чл. 52 ЗЗД следва да се определят по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на [чл. 52 ЗЗД](#) не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с пр. осн. [чл. 1, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ](#), са: личността на увредения, данните за предишни правонарушения, начина му на живот и обичайната среда, отражението върху личния, обществения и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването както и всички обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания, преценявани с оглед конкретиката на случая. Във всички случаи на приложение на [чл. 52 ЗЗД](#), база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая, от една страна следва да се има предвид това, че ищецът е търпял болки и страдания, за повече от 30 дни /така заключението по СПЕ/. Нарушено е извършването на ежедневните дейности, невъзможност за планиране на бъдещето, тревожност, безпокойство. Болките и страданията са били с висок интензитет. Установява се, че незаконното задържане се е отразило на личния живот на ищеца /така установените нарушения в съня/; на социалното общуване /плашел се от полицаи/.

От друга страна, следва да се има предвид отосително краткият период, в който ищецът е търпял вреди – повече от 30 дни, но за няколко месеца, останал е само неприятен спомен. Страданията са били с висок интензитет, но са отшумели. Освен, че се плашел от полицаи, както и че спрял да спортува и се храни здравословно, не се установяват други факти в тази насока.

Ето защо и като се има предвид датата, на която той е задържан – 2.9.2021 г., съдът намира, че справедливото обезщетение следва да се определи в размер на 2500 евро. Искът за разликата до пълния предявен размер следва да се отхвърли.

По разноските. Ищецът се установява, че е направил разноски в размер на 1010 лв.,—Предвид частичната основателност на исковете, както и предвид фактическата и правна сложност на делото, то следва да се присъдят разноски на ищеца за такова в размер на 250 лв., както и 10 лв. разноски.

На основание чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.), вр. Чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ следва да се определи юрисконсултско възнаграждение от 200 лв. съобразно отхвърлената част на иска.

Ето защо следва да се присъдят разноски от 60 лв. по компенсация.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС разноските за СПЕ сразмерно с уважената част от иска, а именно – 125 лв.

Въз основа на тези мотиви съдът

## **РЕШИ:**

**ОСЪЖДА** Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на В. И. Й.,

ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], сумата от 2500 евро обезщетение за причинените му неимуществени вреди– болки и страдания от издадена заповед за задържане - № 227зз2314/3.9.2020 г., отменена с решение № 3/5.1.2021 г. на СРС, 12 с-в, постановено по АНД № 12296/2020 г., влязло в сила на 17.2.2021 г., ведно със законната лихва от предявяване на исковата молба – 16.3.2021 г. до окончателното плащане на главницата като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния предявен размер от 10000 евро.

**ОСЪЖДА** Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на В. И. Й., ЕГН [ЕГН] сумата от 60 лв. разноски, а ПО СМЕТКА НА АССГ – сумата от 125 лв. разноски.

**РЕШЕНИЕТО** подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомяването за изготвянето му.

**СЪДИЯ:**